

SUPPORT

HUMÁN SEGÍTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ ALAPÍTVÁNY

CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

(A családok átmeneti otthona 2017. évi tevékenységről Aszód Város képviselőtestülete részére)

I. Az intézmény célkitűzése

Intézmény az átmenetileg lakhatási nehézségekkel küzdő gyermekes családoknak, várandós, esetlegesen bántalmazott anyáknak nyújt segítséget problémáik megoldásában. A bekerülő családok az együttes elhelyezés révén megőrzik egységüket, így a gyermeket vagy gyermekeket nem kell elszakítani szüleiktől a szociális krízis miatt. Ezt az átmeneti ellátást tizenkét hónapra vehetik igénybe a rászorult családok, ami szükség esetén hat hónappal meghosszabbítható. Fontos a családok az intézményből való kikerülésének elősegítése, önálló életének erősítése, erőforrásaik olyan fejlesztése, amelynek segítségével a szolgáltatás igénybe vétele után alkalmassá válnak az önálló életvitel ismételt kialakítására. Ennek megvalósítására komplex családgondozási programot biztosít az intézmény.

II. A szolgáltató tevékenység alapelvei

Az intézmény igénybevétele az önkéntesség elvén alapul, ennek megfelelően a szolgáltató tevékenység elsődleges alapelve az ellátást igénybe vevő szülők és gyermekek emberi méltóságának, önrendelkezési jogának tiszteletben tartása.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat olyan módon szervezzük, hogy az ne sértse a családok autonómiáját.

III. Az intézmény működése

1. Az intézménybe történő felvétel

Az intézményünkbe a családok saját kérelmük, vagy az illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálat javaslata alapján kerülnek felvételre. A felvételtől szóló döntést egy személyes interjú előzi meg, amelyen a család tájékoztatást kap a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, az intézmény működéséről és a házi rendben foglalt szabályrendszeréről, az intézmény vezetése pedig képet kap a család előtt álló kihívásokról, illetve a megoldásra váró problémákról. Kedvező döntés esetén az intézmény a családdal gondozási megállapodást köt. Ebben a megállapodásban a család vállalja, hogy megfizeti az intézmény által megszabott személyi térítési díjat, elfogadja a házi rendet, és együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal. Az intézmény szolgáltatásának igénybevétele önkéntes.

2. Az intézményben végzett gondozási tevékenység

A felvétel után megkezdődik a család komplex családgondozási folyamata, amelynek főbb elemei a következők:

- A kikerülési motiváció folyamatos fenntartása, előtakarékosági programban való részvétel szorgalmazása.
- A családok belső erőforrásainak feltérképezése.
- A családok rokoni, társadalmi és intézményi kapcsolatainak erősítését, helyreállítását elősegítő szolgáltatások biztosítása.
- Ügyintézés, információ közvetítés, tanácsadás, érdekképviselés.
- Jogsegélyszolgálat.
- Mentálhigiénés segítségnyújtás.
- Alternatívák kidolgozása az intézményből való kikerüléshez, és a lakhatás hosszú távú megoldására.
- Kapcsolatfelvétel a szélesebb család körében.
- Alkalmi lehetőségek keresése.
- Gazdálkodási terv készítése a kikerülés utáni hónapokra fókuszálva.
- Rendszeres jövedelem – megfelelő munkahely megtalálásának segítése.
- Gyermekjóléti szolgálattal való folyamatos kapcsolattartás.

A gondozást intézményünkben családsegítő, gyermekgondozó, pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember és jogász munkatársak végzik.

3. Az intézményben történő ellátás megszűnése

A család gondozása a gondozási idő lejártá, vagyis egy-másfél év után szűnik meg. A problémák idő előtti megoldódása vagy bármilyen más ok miatt a család is dönthet úgy a gondozási folyamat bármely pontján, hogy felbontja a gondozási megállapodást, és kiköltözik az intézményből. Az intézmény is felbonthatja idő előtt a megállapodást, amennyiben az igénybevevő nem tartja be a gondozási megállapodásban foglaltakat, nem működik együtt az intézmény munkatársaival, nem fizeti a vállalt személyi térítési díjat, vagy súlyosan megsérti az intézmény házirendjét.

IV. Az otthon által a 2017. évben biztosított szolgáltatások, ellátások

1. A szülők számára a 2017. évben biztosított szolgáltatások:

- *Háztartásgazdálkodási csoport, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás*

Az otthonban lakó családok rendszerint komplex problémahalmazzal küzdenek. Az intézményünkben folyó szociális munka során igyekszünk ezen problémák mindegyikével foglalkozni. Folyamatos nehézséget jelent a háztartásvezetés, az anyagi források beosztásának kérdése, amit kiemelten kezelünk. Felajánljuk háztartási napló vezetését, amelyen a család nyomon tudja követni, hogy mire mennyi pénzt költött, és ennek átlátása után közösen stratégiát dolgozunk ki a források hatékonyabb felhasználására. Hasonlóan fontosnak tartjuk az életvezetési és gyereknevelési tanácsadást, amelyek révén a konfliktus-mentesebbé válhat a családi élet, és a jobb szülői nevelési kompetenciák egyértelműen a gyermekek javát szolgálják.

-

- *Filmklub szülők számára* A vetítések között egyaránt vannak olyan alkotások, amelyek valamilyen módon elgondolkodtatóak lehetnek, vagy megoldási stratégiákat közvetíthetnek a szülők felé, esetleg pusztán a szórakozást szolgálják, mert a szülők számára is fontos, hogy néha kiszakadjanak a mindennapok problémái közül. A filmklub idején az intézmény munkatársai látják el a gyerekek felügyeletét.

- *Jogi tanácsadás*

A hozzánk érkező családoknál gyakoriak a rendezetlen jogi ügyek, például a válóperek, gyermektartás-megállapítások, örökségi és ingatlanügyek. Az ilyen ügyekben való eligazodáshoz intézményünk jogi tanácsadást biztosít, az ügyintézésben pedig az intézmény családsegítői segítenek.

- *Intézményi kapcsolattartás koordinálása*

Az intézményünk munkatársai a szülőkkel együttműködve tartják a kapcsolatot azokkal az intézményekkel, amelyekkel a család kapcsolatban áll. Szükség esetén közvetítünk, kezeljük a felmerülő konfliktusokat, képviseljük a klienseink érdekeit.

- *Adósságkezelés segítése*

Az intézményeinkben lakó családoknál a rossz anyagi helyzet miatt visszatérő probléma az eladósodottság. Ennek megoldására segítünk a családoknak felkutatni az adósságrendezési lehetőségeket, szükség esetén pedig szakembert is bevonunk ebbe a folyamatba.

- *Mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció*

A szülők lelki egészsége kiemelt fontosságú, mind a saját, mind pedig gyermekeik érdekében, de más területeken, például a munkaerőpiacon való érvényesülés terén is nagy jelentősége van. Ezért intézményünkben mentálhigiénés szakember áll a családok rendelkezésére.

- *Ingatlanpiaci tanácsadás*

A tartós és biztonságos lakhatás megoldása az egyik legnagyobb kihívás, amellyel a családjaink küzdenek. Családsegítőink segítenek felkutatni a különböző lakhatási lehetőségeket – önkormányzati bérlakás, albérlet, lakáshitel-felvétel –, segítenek a szükséges nyomtatványok kitöltésében és célba juttatásában.

- *Munkaerő-piaci reintegráció előkészítése, segítségnyújtás az álláskeresésben*

A családok helyzetének javításához elengedhetetlen, hogy a család felnőtt tagja(i) elhelyezkedjenek, és a transzferjövedelmeken túl munkajövedelemhez is jussanak. Lakóink munkaerő-piaci reintegrációja komplex feladat, szükség van hozzá többek között az önbizalom erősítésére, az önismeret fejlesztésére, a munkalehetőségek felkutatására, egy a munkaadók figyelmét felkeltő önéletrajz elkészítésére, a napirend, a gyerekek iskolába-óvodába járásának megszervezésére, esetenként gyerekfelügyelet biztosítására. Intézményünk dolgozói mindezekben segítenek, hogy a munkaerő-piaci reintegráció sikeres legyen.

- *Telefonálási és internetezési lehetőség*

Intézményünkben a lakóknak internetezési és telefonálási lehetőséget biztosítunk az

álláskereséshez, a hivatalos ügyek intézéséhez, a családi kapcsolatok ápolásához. A hivatalos ügyek intézésekor szükség esetén intézményünk munkatársai beszélnek a kliens nevében, de alapvetően az az elvünk, hogy ha képes rá, akkor az ügyfél maga intézze az ügyeit.

- *Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás*

Intézményünk munkatársai segítséget nyújtanak a klienseknek hivatalos ügyeik intézésében, például beadványok, fellebbezések, kérelmek fogalmazásában, űrlapok kitöltésében, képviselik az ügyfelek érdekeit, szükség esetén közvetítenek.

- *Pszichiátriai segítségnyújtás*

2017-ben új szolgáltatásként bevezettük az intézményben lakók számára a pszichiátriai segítségnyújtást, mivel az utóbbi években azt tapasztaltuk, hogy egyre több pszichiátriai problémával küzdő kliens érkezik az intézményünkbe. Most rendszeres időközönként pszichiáter áll lakóink rendelkezésére az intézményünkben, aki egyrészt szűri a pszichiátriai problémákat, másrészt racionalizálja, és kontroll alatt tartja a (korábban kontroll nélkül szedett) gyógyszereket.

2. A gyermekek számára a 2017. évben biztosított szolgáltatások:

- *Játsszóház*

A gyerekek traumatizáltságának enyhítése kiemelt fontosságú feladata intézményünknek. Ennek egyik eszköze a heti több alkalommal megtartott játszóházi foglalkozás, amelynek célja, hogy a gyerekek az intézmény által biztosított játékokkal szabadon játszhassanak, hogy ezzel is kicsit kiszakadjanak a mindennapokból. A játszóház arra is alkalmat teremt, hogy a képzett nevelők a gyakorlatban is mintát közvetítsenek a szülők felé a gyerekekkel való helyes foglalkozásról, az erőszakmentes konfliktuskezelésről, illetve arra, hogy a szülők megtapasztalják, hogy a gyermekekkel való foglalkozás, a közös játék mennyire javíthat egy gyermek lelki állapotán, magatartásán.

- *Filmklub*

Rendszeresen szervezünk filmklubot a gyerekeknek. A vetítéseket az intézmény klubhelyiségében tartjuk, kivetítő segítségével. Főleg rajzfilmeket vetítünk. A program nagy népszerűségnek örvend a gyerekek körében.

- *Mozgásfejlesztés és egyéb fejlesztő foglalkozások*

Az intézményünkben lakó gyermekek többsége hátrányos helyzetű, amivel az is vele jár, hogy sokuk nem kapja meg a majdani sikeres iskolai előmenetelhez szükséges fejlesztéseket, kompetenciákat. Ezen hátrány enyhítésére fejlesztő foglalkozásokat tartunk, amelyeken egyénre szabva igyekszünk fejleszteni a gyerekek különböző képességeit.

- *Korrepetálás*

A családi háttér esetleges hiányosságai miatt a nálunk lakó gyerekek sokszor küzdenek tanulási nehézségekkel. Ezért a korai fejlesztés mellett a konkrét iskolai feladatok sikeresebb teljesítésében is segítünk a gyerekeknek, amennyiben szükség van rá. Az

intézmény könyvtárában elérhetőek fejlesztő kiadványok és kötelező olvasmányok.

- *A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásaihoz való hozzáférés biztosítása*

Fontosnak tartjuk, hogy az intézményeinkben lakó gyerekek minden szolgáltatáshoz hozzáférjenek, ami sikeresebb életpályához segítheti őket. Ennek érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki a helyi pedagógiai szakszolgálattal, amelynek szolgáltatásait – fejlesztés, gyermekpszichológus – a nálunk lakó gyerekek rendszeresen igénybe veszik.

- *A köznevelési intézményekhez való hozzáférés biztosítása*

A helyi iskolával és óvodával régi kapcsolatot ápolunk. Ezen intézmények azonnal felveszik a hozzánk költöző családok gyermekeit, a sajátos nevelési igényűeket is, akár a tanév végén is.

3. A családok egésze számára a 2017. évben az alábbi szolgáltatásokat biztosítottuk:

- *Személyi higiéné biztosítása, mosási lehetőség, tisztító és tisztálkodási szerek biztosítása, ruhanemű, textil, ruházat, ágynemű, törölköző*

Intézményünk közös fürdőszobában, beosztás szerinti mosógéphasználattal biztosítja a tisztálkodási és mosási lehetőséget. A lakószobák tisztán tartását és a közös helyiségek szintén beosztás szerinti takarítását naponta ellenőrzi. Intézményünk rendszeresen fogad ruhaadományokat intézményektől és magánszemélyektől.

- *Élelmezés, főzési lehetőség, élelmiszer nyersanyag biztosítása, élelmiszersegély-akciók*

Intézményünkben közös konyhák állnak a családok rendelkezésére. Krízis esetén alapvető élelmiszerekkel segítjük a családokat. Az elmúlt évek során jó kapcsolatot építettünk ki a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel, amely rendszeresen támogatja a családjainkat élelmiszerekkel. A tavalyi év végén szintén az Élelmiszerbank Egyesületen keresztül napi szintű együttműködésünk kezdődött egy Aldi áruházzal, amely minden nap rendelkezésünkre bocsátja az előző napról megmaradt pékárut, illetve más élelmiszereket, amelyek az intézményeinkben élő családok között osztunk szét.

- *Szolgáltatásokhoz és juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása*

A hozzánk érkező családok sok esetben nem jutnak hozzá azokhoz a szolgáltatásokhoz, illetve szociális juttatásokhoz, amelyekre jogosultak lennének, és amelyek javíthatnának a helyzetükhöz. Az intézményünkben töltött idejük alatt tájékoztatjuk az őket megillető szolgáltatásokról és juttatásokról, és segítünk az ügyintézésben, hogy azokhoz hozzá is jussanak.

- *Egészségügyi ellátáshoz és védőnői szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása*

A hozzánk érkező családok sokszor különféle egészségügyi problémáktól szenvednek. Ezek megoldása, illetve kezelése elengedhetetlen fontosságú az egészségük, de akár munkaerőpiaci, iskolai lehetőségeik, teljesítményük javítása érdekében is. Ezért gondozási programunk részét képezi az egészségügyi problémák feltérképezése, és azok kezelésének elősegítése. Anyagi krízis esetén intézményünk segítséget nyújt a gyógyszereik kiváltásához.

- *Családi nap, közösségi programok*

A család kohéziójának erősítéséhez fontosnak tartjuk, hogy intézményünk évente többször olyan programokat biztosítson, amelyeken az egész család részt vesz. A közös élmény jótékonyan hat a családtagok lelki egészségére, a családok felnőtt és gyermek tagjai közötti kapcsolatra, illetve családok egymás közötti és az intézmény munkatársaival való kapcsolatára is.

- *Önsegítő csoportok*

Intézményeinkben önsegítő csoportokat is szervezünk, mert úgy véljük, hogy a klienseink helyzetének javításához elengedhetetlen, hogy pozitív példákat lássanak, amely pozitív példákat leginkább saját közegük, saját sorstársaik tudják biztosítani számukra. Egyes klienseink – a munkaerőpiacon, a családi kapcsolatok rendezésében, a gyereknevelésben elért – sikerei ösztönzőleg hathatnak intézményünk más lakóira is.

V. A 2017. év főbb programjai

- *Farsang – 2017. február*

Az ünnepségre a családokkal közös fánksütéssel, díszítéssel készülődtünk, mindenki beöltözött, felnőttek és gyermekek egyaránt. Háromtagú zsűri bírálta a jelmezeket, külön díjjal jutalmazva a legviccesebb, legszebb és legötletesebb alkotásokat, mindenki kapott jutalmat. Tombola is volt, mely nagy izgalmat és evetéseket okozott a családok között. Mindenki nagyon jól érezte magát, a farsang végét a farsangi bál zárta le, mely közös táncolással, mókával ért véget.

- *Húsvét – 2017 tavasz*

A tavalyi évben is több alkalommal eljöttek hozzánk az Országos Bábmisszió munkatársai, mely kapcsán bábelőadásokat tartottak családjaink részére. Az előadás után a gyermekek és szüleik egy zenés, beszélgetős foglalkozáson vettek részt. Az első ilyen bábelőadás tavasszal, a húsvéti ünnepségre építve került előadásra.

- *Családi nap – 2017 nyár eleje*

Nyár elején a szokásos családi napunkat megtartva a hagyománnyá váló közös bográcsozással, főzéssel, sport programokkal töltöttünk egy napot. A főzéshez az alapanyagokat, felszereléseket Intézményünk biztosította. Vállalkozó családfők, szülők készítettek közösen kollegáinkkal az ételeket, az anyák süteményt sütöttek, míg a gyerekek sportvetélkedőn vettek részt.

- *Kirándulás – 2017. augusztus*

2017. 08. 17-én közös szabadidős tevékenység keretében a Póni Kaland Minifarmon vettünk részt, ahol a tulajdonos hölgy invitálta meg Intézményünket egy családi napra. A pónifarm bemutatása után a gyerekek lovagoltak, pónilovat simogattak, kocsikáztak. A tulajdonos hölgy egy korábban megszervezett adománygyűjtés alkalmával, minden családnak, gyermeknek osztott adományt. A program után közös pizzázás volt, a gyermekeket jégkrém várta. A program után élményeikhez kapcsolódva a gyermekeknek rajzversenyt hirdettünk, mely résztvevőit jutalmaztuk. Az első helyezett rajzát egy köszönőlevél kíséretében eljuttattuk a Pónifarm tulajdonosának.

- *Mikulás ünnepség – 2017. december*

2017. 12. 06-án meglátogatott bennünket a Mikulás és a krampusza. Klubhelyiségünkben közös énekléssel vártuk őket. Minden gyermeket név szerint szólítottak és néhány mondatos jellemzéssel átvehették csomagjaikat a gyermekek.

- *Karácsony*

Advent heteiben lázas készülődéssel vártuk a karácsonyt. Heti több alkalommal is táncpróbát tartottunk. Intézményi programunk keretében, 2017. 12. 17-én megtartottuk a karácsonyi ünnepségünket melyre meghívtuk támogatóinkat is. Nagyon szép, tartalmas műsort adtak elő lakóink dolgozóinkkal együtt, majd a várva várt ajándékosztás keretében a gyerekek átvehették személyre szóló ajándékaikat. Az estét a svédasztalos vacsorát követően egy táncos zenés bál zárta. Mindenki nagyon jól érezte magát.

- *Szilveszter*

Az évet a szilveszteri közös estével, tánccal, szórakozással és az újév köszöntésével zártuk néhány kollégánkkal és lakóinkkal.

VI. Statisztikai adatok

Intézményünk a 2017. évben 40 férőhelyen 40 családot, összesen 146 főt (ebből 63 fő felnőtt, 83 gyermek) látott el.

Az ellátási napok száma összesen 15.177, az egy főre jutó átlagos gondozási napok száma pedig 103,95 nap volt.

VII. A bekerülő családok általános jellemzői

Az utóbbi években bekerülő családok jelentős része több problémával kénytelen szembenézni, egyre nehezebb sorsú családok kerülnek otthonunkba. Ez mindenekelőtt a szegénységet jelenti, sokan eladósodottak, de legalább ilyen nagyságrendű probléma a családi háttér, a természetes segítő kapcsolatok hiánya (Pl. egyedülálló anya több gyermekkel, férj, élettárs, szülői háttér nélkül).

Egyre nagyobb létszámban jelennek meg intézményünkben a gondozott pszichiátriai beteg felnőttek, illetve a középsúlyos fogyatékkal rendelkező szülők is, akiknek ellátása, gyermekeik nevelésében való támogatása munkatársainktól még fokozottabb szakmai munkát igényel. Jellemző az alacsony iskolai végzettség, és a munkaerő piaci tapasztalat hiánya is.

Kivétel nélkül minden család számára rendkívül nagy kihívást jelent a hosszú távú, biztonságos lakhatás biztosítása. Az elmúlt években az eddig igénybevett lakhatási lehetőségek (albérlet, önkormányzati lakás, esetleg ingatlanvásárlás) még elérhetlenebbé váltak a szegényebb rétegek számára, ezért mind többen ragadnak benne a rendszerben, még akkor is, ha más problémáik nincsenek. Nálunk is mind nagyobb számban jelennek meg olyan családok, akik korábban már laktak az intézményünkben.

VIII. A bekerülés jellemző okai:

- A család megélhetési (anyagi, életvezetési) és lakhatással összefüggő problémái (kríziselhelyezés; hajléktalanná válás; elégtelen, egészségtelen lakhatási körülmények),
- a szülők és a gyermekek egészségi problémái, szenvedélybetegség, a családban,

- bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki),
- családi konfliktusok (szülők egymás közötti, szülők-gyermek közötti),
- a gyermek(ek)nek magatartási és tanulási problémái voltak.

Elmondható, hogy az esetek többségében ritkán fordult elő egyetlen ok, mely miatt az intézmény szolgáltatását kérték a szülők, törvényes képviselők. Sokkal inkább jellemző volt a problémák halmozott, komplex megjelenése. A családokra jellemző, hogy nagyon szűk az a társas mező, melyben életük zajlik, kapcsolataik zöme az ellátórendszerre korlátozódik.

Az otthonba kerülő családok többsége rendkívül rossz körülmények közül kerül az intézménybe (zsúfoltság, komfortnélküliség, vizes, leromlott lakás), az albéretek megszűnésének legfőbb oka a családok fizetéseképtelenné válása. Már a felvétel időszakában látható, hogy a gondozási idő letelte utáni lakhatásuk biztosításához jelentős erőforrásokat kell mozgósítani.

Erdőkertes, 2018. március 6.

Takács Imre

vezető